

BETÆNKNING**Afgivet af Familie og Sundhedsudvalget****Vedrørende****Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at arbejde for etablering af et hospice i Grønland.****Afgivet til forslagens 2. behandling**

Udvalget har under behandlingen [senest] bestået af:

Medlem af Inatsisartut Erik Jensen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Stine Egede, Inuit Ataqatigiit, fungerende formand

Medlem af Inatsisartut Karl-Kristian Kruse, Siumut

Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraterne

Medlem af Inatsisartut Malene Vahl Rasmussen, Demokraterne

Medlem af Inatsisartut Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Aqqa Samuelson, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen 9.oktober 2019 under EM2019 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Forslagsstiller vil med nærværende beslutningsforslag pålægge Naalakkersuisut, at arbejde for etablering af et hospice i Grønland. Forslagsstiller sætter fokus på de fysiske rammer på sygehusene samt manglende personalemæssige og økonomiske ressourcer til at tage sig af de døende patienters og dennes pårørendes behov for støtte, pleje og omsorg. Forslagsstiller har estimeret omkostninger til opførelse af hospice til ca. 70 mio. kr. i anlægsudgifter og 16 mio. årligt i driftsudgifter.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Ved første behandlingen af punktet var alle partier enige om, at der skulle ske forbedringer i forhold til at give de syge og dennes familie de bedst mulige rammer i den sidste tid. Et enkelt parti ønskede at opfordre udvalget til at fremsætte et ændringsforslag og alle partier var enige om at sende punktet til grundig udvalgsbehandling.

3. Udvalgets behandling af forslaget

Udvalget bemærker, at der med forslaget ønskes indførelse af specialiseret indsats i Grønland. Palliativ indsats inddeles i basal og specialiseret indsats. Til dags dato foreligger der ingen specialiserede tilbud i Grønland, men befolkningen har adgang til basal palliativ indsats, som ydes på store og små enheder i det grønlandske sundhedsvæsen og i den primære sektor i alderdomshjem eller lignende. Specialiseret indsats ydes på steder som har palliation som hovedopgave og det kan enten bestå af palliative teams, palliative afdelinger på sygehuse eller hospice.

En helt central problemstilling er også, at der er ligheder og overlap mellem palliation og rehabilitering. Dette betyder, at der er behov for at sætte fokus på, at indsatsen startes tidligere end i dag, hvor de alvorligt syge først får pleje og omsorg sent i et forløb ved indlæggelse i et sundhedscenter, regionssygehus eller Dronning Ingrid's Hospital i Nuuk. men har udækkede behov tidligere i forløbet¹.

Udvalget konstaterer, at der foreligger en del analyser og redegørelser om muligheder og scenarier for tilrettelæggelse af pleje og omsorg², der berører temaet alvorlig og livstruende sygdom. Familie og Sundhedsudvalget henviser i øvrigt også til en tidligere betænkning om hospice³.

Et hospice er, som forslagsstiller også selv er inde på en bygning hvor der ydes en patient- og behovsorienteret pleje og omsorg ud fra de grundlæggende menneskelige behov. Det er Udvalgets vurdering, at der er behov for at finde en løsning som ville kunne blive realiseret i de eksisterende fysiske rammer på sundhedsvæsenets enheder, sådan at patienter i nærområdet kan tilbydes en systematisk og ensartet pleje og omsorg.

På verdensplan forventes en stigning for behovet for palliativ indsats⁴ og udviklingen her i landet forventes ikke at adskille sig fra dette. Det er derfor i Udvalgets interesse, at være med til at sikre at der tænkes i langsigtede løsninger.

Udvalget vil derfor vælge at fokusere på løsninger som både imødekommer behovet for forbedring i de fysiske rammer i den basale palliative indsats og at der på sigt arbejdes for at indføre specialiseret palliativ indsats i form af et palliativt team i Grønland.

¹ Development of health-related quality of life and symptoms in patients with advanced cancer in Greenland
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6001430/>

² Redegørelse for palliativ indsats, Departementet for Sundhed og Infrastruktur, 2014
Redegørelse af muligheden for at etablere et rådgivnings- og rehabiliteringscenter i Grønland, Departementet for Sundhed, EM2016
Muligheder for rehabiliterende og lindrende (palliativ)indsats til personer med livstruende sygdom, Departementet for Sundhed, EM 2015
Forslag til en National Rehabiliteringsstrategi, Departementet for Sundhed 2017

³ Betænkning afgivet af Familie og Sundhedsudvalget EM 2012/60 og EM 2012/72

⁴ WHO, 2018 <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/palliative-care>

4. Grundlaget for udvalgets beslutning

Det er udvalgets forståelse at der endnu ikke er iværksat en systematisk tværfaglig indsats, som har været et stort politisk ønske. Udvalget anerkender og forstår, at der er helt klare økonomiske, personalemæssige, geografiske og infrastrukturelle udfordringer som gør det svært, at yde en sammenhængende og behovsorienteret indsats som Naalakkersuisut også påpeger.

Det er imidlertid Udvalgets vurdering, at det er presserende at finde en hensigtsmæssig løsning som kan fungere i hele Grønland til gavn for alle patienter, pårørende og personale.

Udvalget tager inspiration fra Færøerne, som siden 2005, har haft et palliativt team⁵. Teamet har i første omgang haft ansvar for organisering af tilbud til kræftpatienterne på Færøerne. Teamet har derfor haft en central rolle ved at udvikle den basale og specialiserede palliative indsats og i 2008 blev der således oprettet en palliativ enhed. Det er udvalgets hensigt at følge denne model, da det i første omgang er nødvendigt at afsætte personale som kan være med til at identificere udviklingsmulighederne i praksis og siden være med til at realisere tilbuddene i samarbejde med lokale aktører rundt i landet. Udvalget vil i den sammenhæng påpege, at det er nødvendigt at have kontinuerligt fokus på, at der skabes de bedste mulige fysiske rammer for patienter og pårørende rundt omkring i sundhedsvæsenet. Og i forbindelse med betækningsarbejdet fik Udvalget indsigt i bl.a. Sisimiut hvor der er oprettet hospicestuer i Regionssygehuset, men hvor der er et presserende behov for at renovere toilet og badeværelses faciliteter.

5. Udvalgets ændringsforslag

Udvalget ønsker at fremsætte følgende ændringsforslag:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges, at indføre specialiseret palliativ indsats, ved oprettelse af et landsdækkende rådgivnings- og palliativt team i Dronning Ingrid's Hospital med ansvar og opgave for at udvikle organiseringen af den basale og specialiserede palliative indsats i hele Grønland. Etableringen skal være igangsat inden EM 2021”.

6. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det er udvalgets forventning, at teamet som oprettes er **tværfaglig** og har en **landsdækkende** funktion.

- Udvalget skeler til de beregninger som er foretaget i forbindelse med ”Muligheder for rehabiliterende og lindrende (palliativ) indsats til personer med livstruende sygdom”. Her estimeres omkostningerne til et udrejsende team til at koste 4,5 mio. kr. årligt, og

⁵Palliativ indsats på Færøerne. Tidsskriftet Omsorg nr 3, 2019

er således det beløb der ønskes afsat til oprettelsen af teamet.

7. Udvalgets indstillinger

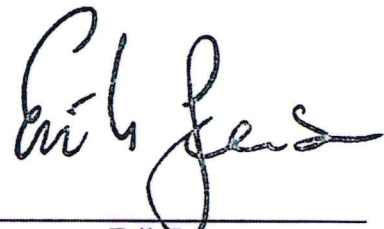
Et enigt Udvalg bestående af repræsentanter fra Siumut, Demokraterne og Inuit Ataqatigiit indstiller ændringsforslaget til vedtagelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Stine Egede

Navn
Fungerende formand

Erik Jensen

Karl-Kristian Kruse

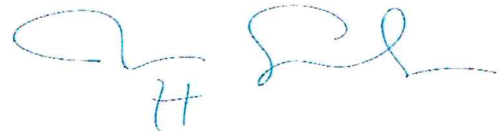
Anna Wangenheim

Malene Vahl Rasmussen

Mikivuk Thomassen

Aqqa Samuelson